

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
Министерство на земеделието
Дирекция „Растениевъдство“

Международен обзор на пазарите на зърнени и маслодайни култури, ноември 2023 г.

Производство, предлагане и потребление на основните зърнени култури

В доклада за месец ноември анализаторите от „Стратиджи грейнс“ прогнозира за стопанската 2023/24 година в страните от ЕС27 увеличение на производството на пшеница и царевица, а намаление при ечемика спрямо предходния месец. За месеца очакваните количества произведена продукция се разпределят, както следва: за мека пшеница - 125,80 млн. тона, увеличение с 0,20 млн. тона на нивата спрямо октомври; царевица – 61,00 млн. тона, увеличение с 0,50 млн. тона на количествата спрямо предходния месец; ечемик - 47,10 млн. тона, намаление с 0,10 млн. тона на месечна база.

На годишна база прогнозата на „Стратиджи грейнс“ за производството на мека пшеница е да запази нивата си - 125,80 млн. тона 2022/2023 г. и 125,80 млн. тона 2023/2024 г.; за ечемика се очаква намаление на производството с 9,13% (-4,30 млн. тона) - 51,40 млн. тона 2022/2023 г. и 47,10 млн. тона 2023/2024 г.; при царевицата за зърно прогнозата е за увеличение с 16,41% (+8,60 млн. тона) - от 52,40 млн. тона 2022/2023 г. на 61,00 млн. тона 2023/2024 г.

Засетите площи с основни зърнени култури на територията на ЕС27 се прогнозира да достигнат до общо 40,44 млн. ха – намаление с 0,51 млн. ха за 2023/2024 година, спрямо 2022/2023 година - 40,95 млн. ха.

Запасите от зърнени култури на територията на ЕС27 се увеличават с 0,30 млн. тона и възлизат на 24,90 млн. тона за ноември месец, при 24,60 млн. тона предходния месец.

По отношение на световното производство за основните зърнени култури (пшеница, царевица и ечемик), за 2023/2024 година от „Стратиджи грейнс“ прогнозира производство, възлизащо на 2 066,60 млн. тона. На месечна база се отчита увеличение от 2,60 млн. тона. (2 064,00 млн. тона октомври и 2 066,60 млн. тона месец ноември). На годишна база, производството на основни зърнени култури в световен аспект отчита увеличение от 46,20 млн. тона (2 066,60 млн. тона за 2023/2024 и 2 020,40 млн. тона за 2022/2023 година).

Крайните световни запаси от пшеница, царевица и ечемик се намаляват с 1,90 млн. тона на месечна база и се прогнозира на 537,80 млн. тона (539,70 млн. тона през октомври месец).

В основните световни производствени райони се очаква засетите площи с основните зърнени култури за маркетинговата 2023/2024 година да се увеличат с 6,94 млн. ха на годишна база до 471,93 млн. ха, при 464,99 млн. ха за маркетинговата 2022/2023 година.

Пшеница

Прогнозата на Американския департамент по селско стопанство (USDA) за ноември е в размер на 781,98 млн. тона, по отношение на очакваното глобално производство на пшеница. Това е намаление от 1,45 млн. тона (-0,19%) спрямо октомври (783,43 млн. тона), като завишение на реколтата се очаква в ЕС (+0,30 млн. тона, +0,22%) и Русия (+5,00 млн. тона, +5,88%), а намаление в Индия (-2,95 млн. тона, -2,60%), Аржентина (-1,50 млн. тона, -9,09%), Великобритания (-0,45 млн. тона, -3,05%), Бразилия (-0,40 млн. тона, -4,08%), Етиопия (-0,30 млн. тона, -5,45%) и Казахстан (-1,00 млн. тона, -7,69%). В останалите производствени райони САЩ, Канада, Украйна, Китай и Австралия се запазват на нивата от предходния месец. Очакваните крайни световни запаси от пшеница са със завишена оценка през ноември с 0,56 млн. тона и са 258,68 млн. тона (258,12 млн. тона за октомври).

Оценки за реколтата от пшеница за по-важните производствени региони в света, млн. тона, според оценката на USDA

Регион	2021/22	2022/23	2023/24 прогноза Октомври	2023/24 прогноза Ноември
В света	780,25	788,50	783,43	↓ 781,98
ЕС	138,24	134,34	134,00	↑ 134,30
САЩ	44,80	44,90	49,31	↔ 49,31
Канада	22,42	33,82	31,00	↔ 31,00
Русия	75,16	92,00	85,00	↑ 90,00
Украйна	33,01	20,90	22,50	↔ 22,50
Индия	109,59	104,00	113,50	↓ 110,55
Китай	136,95	137,72	137,00	↔ 137,00
Аржентина	22,15	12,55	16,50	↓ 15,00
Австралия	36,24	39,00	24,50	↔ 24,50
Великобритания	13,99	15,54	14,75	↓ 14,30
Бразилия	7,70	10,60	9,80	↓ 9,40
Етиопия	5,52	5,80	5,50	↓ 5,20
Казахстан	11,81	16,40	13,00	↓ 12,00

Източник: USDA, Reports „World Agricultural Supply and Demand Estimates“, November 2023.

Ечемик

Прогнозата на USDA за ноември относно световното производство на ечемик е 142,28 млн. тона и показва увеличение с 0,51 млн. тона, +0,36%, (141,77 млн. тона през октомври). Общото увеличение в световното производство на ечемик се дължи главно на увеличените добиви в реколтите на Русия (+1,00 млн. тона, или +5,13%) и Украйна (+0,65 млн. тона, или +6,03%). Намаление на добивите се очаква в ЕС (-0,30 млн. тона, или -0,62%), Великобритания (-0,15 млн. тона, или -2,10%) и Аржентина (-0,30 млн. тона, или -5,66%) и Турция (-0,20 млн. тона, или -2,44%). В САЩ, Канада, и Австралия очакваното производство на ечемик се запазва на нивата от предходния месец. Световните запаси отчитат увеличение с 0,50 млн. тона и са прогнозирани на нива от 18,10 млн. тона ноември (17,60 млн. тона октомври).

За световното производство на ечемик в анализите на „Стратиджи Грейнс“ през този месец се очаква намаление в производството на годишна база и месечна база. За месец ноември 2023/24, прогнозните количества за производство на ечемик в света са за 140,10 млн. тона (140,30 млн. тона предходния месец), намаление на нивата от предходния месец с 0,20 млн. тона. Спрямо стопанската 2022/2023 година (152,40 млн. тона) намалението в производството на ечемик е 12,30 млн. тона.

В основните световни производствени райони се очаква засетите площи с ечемик да намалят до 47,04 млн. ха за маркетинговата 2023/2024 година, при 47,14 млн. ха за маркетинговата 2022/2023 година, или с 0,10 млн. ха.

Оценки за реколтата от ечемик за по-важните производствени региони в света, млн. тона, според оценката на USDA

Регион	2021/22	2022/23	2023/24 прогноза Октомври	2023/24 прогноза Ноември
В света	145,40	151,99	141,77	↑ 142,28
ЕС	52,05	51,79	48,65	↓ 48,35
САЩ	2,62	3,80	4,03	↔ 4,03
Канада	6,98	9,99	8,00	↔ 8,00
Русия	17,51	21,50	19,50	↑ 20,50
Украйна	9,92	6,18	5,80	↑ 6,15
Великобритания	6,96	7,39	7,15	↓ 7,00
Австралия	5,30	14,10	9,70	↔ 9,70
Аржентина	4,04	4,50	5,30	↓ 5,00
Турция	4,50	7,40	8,20	↓ 8,00

Източник: USDA, Reports „World Agricultural Supply and Demand Estimates“, November 2023.

Царевица

USDA предвиждат световната продукция от царевица за ноември да се увеличи с 6,32 млн. тона, +0,52% (1 214,47 млн. тона октомври при 1 220,79 млн. тона ноември).

Увеличение на производството се предвижда в САЩ (+4,32 млн. тона, или +1,13%), ЕС (+0,10 млн. тона, или +0,17%), Украйна (+1,50 млн. тона, или +5,36%) и Русия (+1,40 млн. тона, или +9,59%), а намаление в Египет (-0,60 млн. тона, или -7,89%). В останалите производствени райони Канада, Аржентина, Бразилия, Китай, Южна Африка и Индия, прогнозното производство се запазва на нивата от предходния месец. Увеличават се прогнозираните крайни световни запаси от царевица, като те са с оценка да достигнат нива от 314,99 млн. тона през ноември, при равнище от 312,40 млн. тона за октомври – увеличение с 2,59 млн. тона.

Оценка за реколтата от царевица за по-важните производствени региони в света, млн. тона, според оценката на USDA

Регион	2021/22	2022/23	2023/24 прогноза Октомври	2023/24 прогноза Ноември
В света	1 218,70	1 150,73	1 214,47	↑ 1 220,79
САЩ	382,89	348,75	382,65	↑ 386,97
Канада	14,61	14,54	15,30	↔ 15,30
Аржентина	49,50	35,00	55,00	↔ 55,00
Бразилия	116,00	132,00	129,00	↔ 129,00
ЕС	71,37	52,97	59,70	↑ 59,80
Украйна	42,13	27,00	28,00	↑ 29,50
Китай	272,55	277,20	277,00	↔ 277,00
Русия	15,23	15,83	14,60	↑ 16,00
Южна Африка	16,14	17,00	16,80	↔ 16,80
Индия	33,73	36,00	34,30	↔ 34,30
Египет	7,44	7,44	7,60	↓ 7,00

Източник: USDA, Reports „World Agricultural Supply and Demand Estimates“, November 2023.

Маслодайни култури

Анализаторите от USDA очакват глобалната реколта от **всички маслодайни семена да се увеличи с 0,32% или с 2,10 млн. тона на месечна база** до размер от 661,46 млн. тона през ноември при 659,36 млн. тона през октомври, което се дължи на завишените реколти в Канада, САЩ, Русия, Украйна и др.

Световните запаси от маслодайни семена за ноември месец се прогнозира на 131,38 млн. тона, стойности с 0,50 млн. тона по-ниски от октомври (131,88 млн. тона).

Производството на соя в глобален план се очаква да достигне 400,42 млн. тона през ноември месец, при 399,50 млн. тона октомври, което е увеличение с 0,92 млн. тона, или с 0,23%. Завишена реколта се очаква в САЩ, Русия и Украйна, а в останалите основни производствени райони се запазва на нивата от предходния месец. Крайните световни запаси от соя през ноември (114,51 млн. тона) се намаляват с 1,11 млн. тона спрямо октомври (115,62 млн. тона). Обработваемите площи се прогнозира да се намалят през този месец с 0,18 млн. ха и от 139,23 млн. ха през октомври да достигнат до 139,05 млн. ха ноември.

При рапицата, се наблюдава увеличение на производството с 0,54 млн. тона, 0,64% на месечна база. Произведените прогнозни количества за ноември са 85,58 млн. тона, а за октомври - 85,04 млн. тона.

При реколтата от слънчоглед, по данни на USDA в световен мащаб за ноември се наблюдава увеличение от 0,56 млн. тона, или с 0,99% на месечна база. От 56,42 млн. тона през октомври на 56,98 млн. тона ноември. Увеличение на производството на месечна база се очаква в Украйна - от 14,00 млн. тона на 14,50 млн. тона (+0,50 млн. тона, или с +3,57%) и Южна Африка - от 0,88 млн. тона на 0,94 млн. тона (+0,06 млн. тона, или с +6,86%). Намаление не се предвижда. В останалите производствени райони (ЕС, Русия, Аржентина, Сащ, Китай, Турция и Казахстан) производството на слънчоглед се запазва на нивата от предходния месец. Световните реколтирани площи от слънчоглед се увеличават на месечна база с 0,04 млн. ха и се прогнозира на 28,47 млн. ха за ноември при 28,43 млн. октомври.

Оценка за реколтата от слънчоглед в света, млн. тона

Регион	2021/22	2022/23	2023/24 прогноза Октомври	2023/24 прогноза Ноември
В света	56,95	51,66	56,42	↑ 56,98
ЕС	10,29	9,29	10,65	↔ 10,65
Русия	15,57	16,25	17,50	↔ 17,50
Украйна	17,50	11,20	14,00	↑ 14,50
Аржентина	4,05	4,50	4,70	↔ 4,70
САЩ	0,86	1,28	1,00	↔ 1,00
Китай	2,42	2,37	2,25	↔ 2,25
Турция	1,75	1,90	1,55	↔ 1,55
Казахстан	1,03	1,30	1,20	↔ 1,20
Южна Африка	0,75	0,73	0,88	↑ 0,94

Източник: USDA, Reports „Oilseeds: World markets and trade“, November 2023.

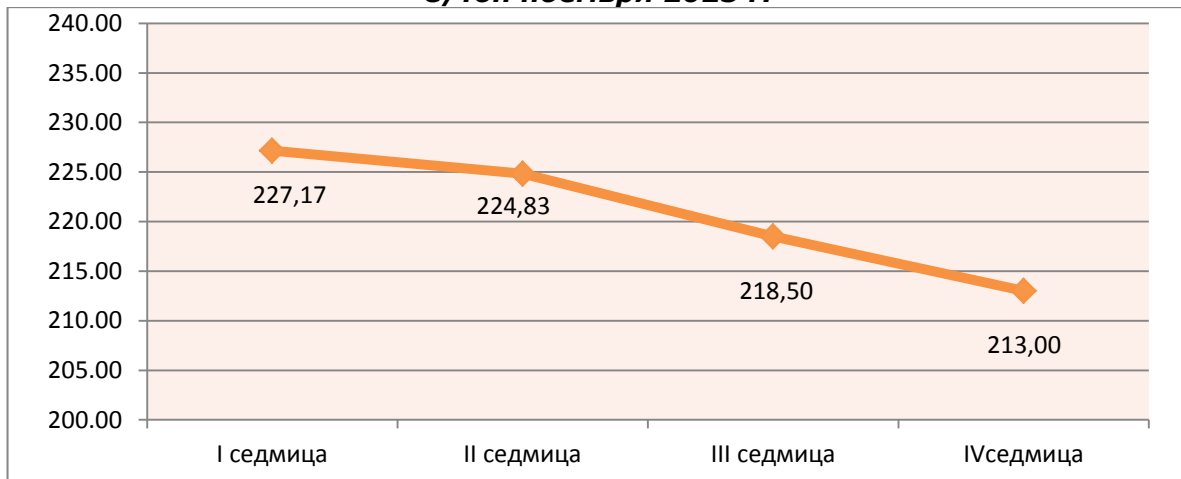
Търговия и цени

Физически пазар

Средната FOB цена на **пшеницата** на пристанище Руан за месец ноември от настоящата година е 220,88 €/тон - намаление с 8,66 €/тон на месечна база (229,54 €/тон средна цена за октомври месец). FOB цената този месец е с намаление от 14,17 €/тон (от 227,17 €/тон до 213,00 €/тон).

При **пшеницата** с произход Украйна и Русия, със съдържание на протеини от 12,5% няма данни за търговия и цени.

**Движение на средната месечна FOB цена на пшеница – Руан
€/тон ноември 2023 г.**

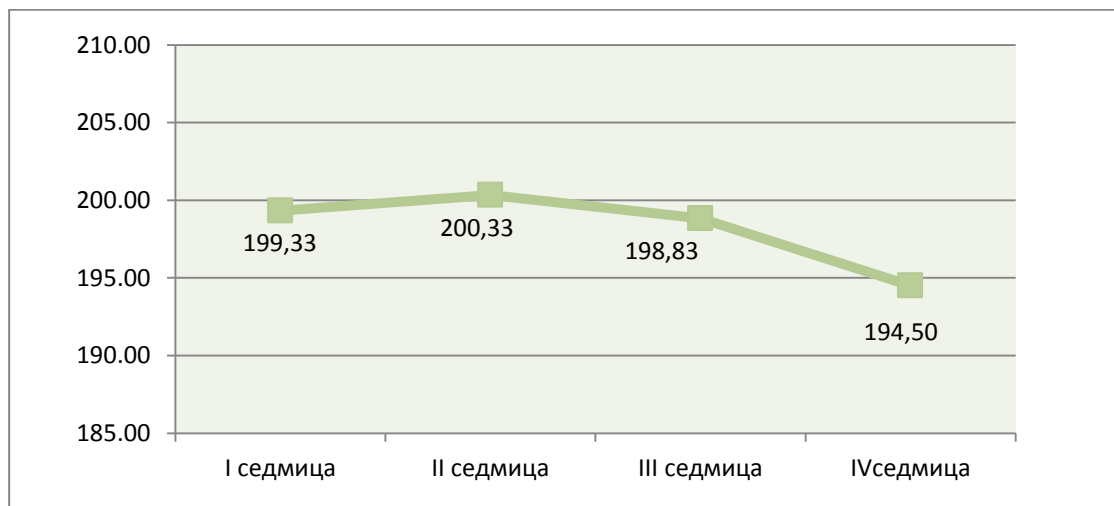

Източник: www.Agritel

FOB цената на **ечемика** на пристанище Руан е с намаление (-10,66 €/тон) през месец ноември (от 202,83 €/тон в началото на месеца до 192,17 €/тон в края). Средната месечна стойност се намалява на месечна база с 13,96 пункта и е 197,71 €/тон за ноември при 211,67 €/тон през октомври месец. **За украинския фуражен ечемик** няма данни за търговия и цени.

В ценовите равнища на **царевичата** на пристанището в Бордо, през месеца се отчита низходяща тенденция (-4,83 €/тон), а средната цена за периода е 198,25 €/тон и показва намаление от 7,00 €/тон - нива от 205,25 €/тон през октомври.

Движение на средната месечна FOB цена на царевича Бордо, €/тон, ноември 2023 г.

Източник: www.Agritel

Цената на **маслодайния слънчоглед** през месеца на пристанище Сен Назер е с възходящи (+5,50 €/тон) ценови нива (от 415,00 €/тон до 420,50 €/тон), а средната цена за месеца е 415,75 €/тон.

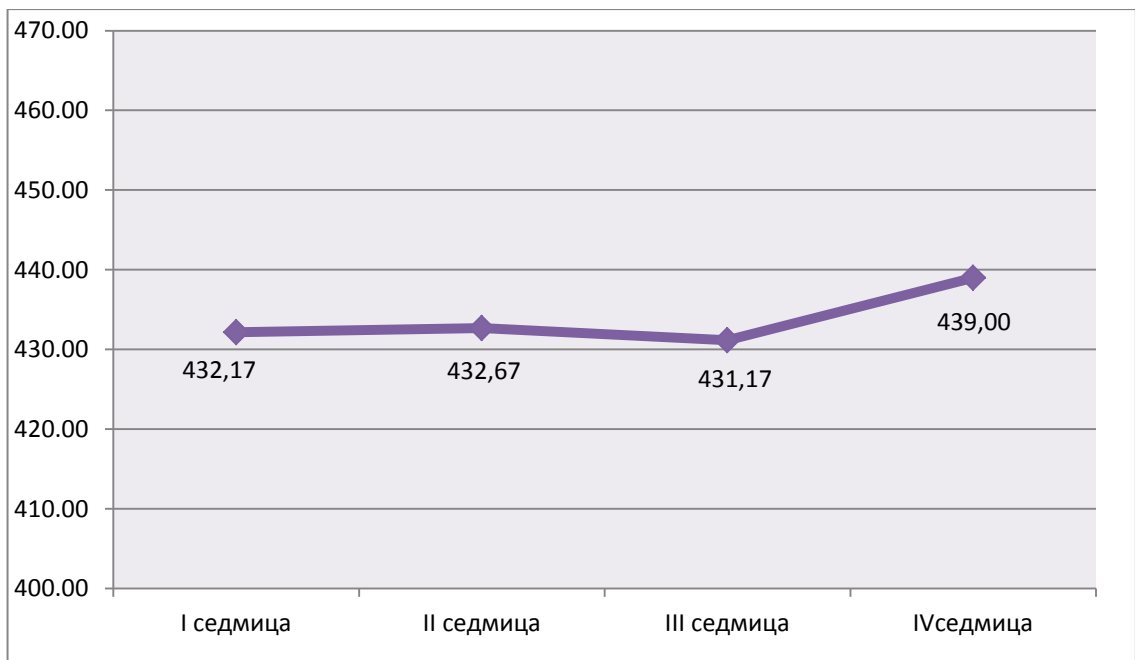
Движение на средната месечна FOB цена на слънчоглед Сен Назер €/тон, ноември 2023 г.

Източник: www.Agritel

Средната цена за ноември месец за **рапицата** на пристанище Мозел е 433,75 €/тон, при 421,79 €/тон през октомври, което е увеличение с 11,96 €/тон на месечна база. В рамките на месеца, цената на рапицата е с увеличение от 6,83 €/тон.

Движение на средната месечна FOB цена на рапица – Мозел €/тон, ноември 2023 г.

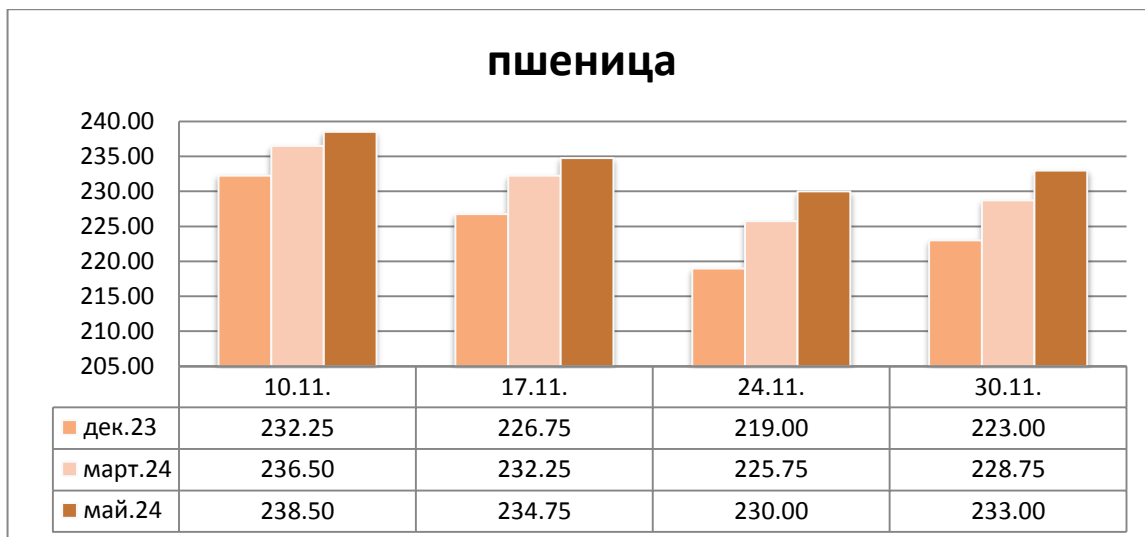

Източник: www.Agritel

Фючърсен пазар

На фючърския пазар при пшеницата за доставка декември 2023 г. се наблюдава намаление на котировките с 9,25 €/тон. (от 232,25 €/тон в началото на месеца до 223,00 €/тон в края). Средната фючърсна цена за месец декември е 225,25 €/тон.

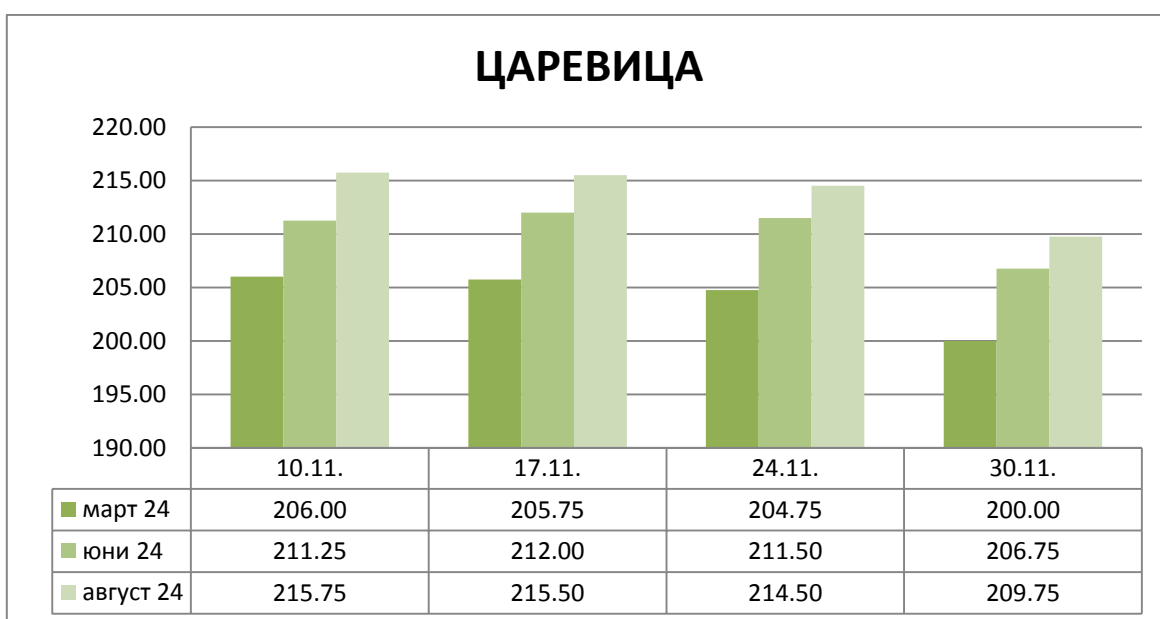
Пшеница EURONEXT, ПАРИЖ €/t, ноември 2023

Източник: www.Agritel

На европейския фючърсен пазар за доставка март 2024 г., царевицата стартира с цена от 206,00 €/тон. В края на разглеждания период достига до нива на търговия от 200,00 €/тон – намаление на котировките с 6,00 пункта. Средната фючърсна цена за месец ноември е 204,12 €/тон.

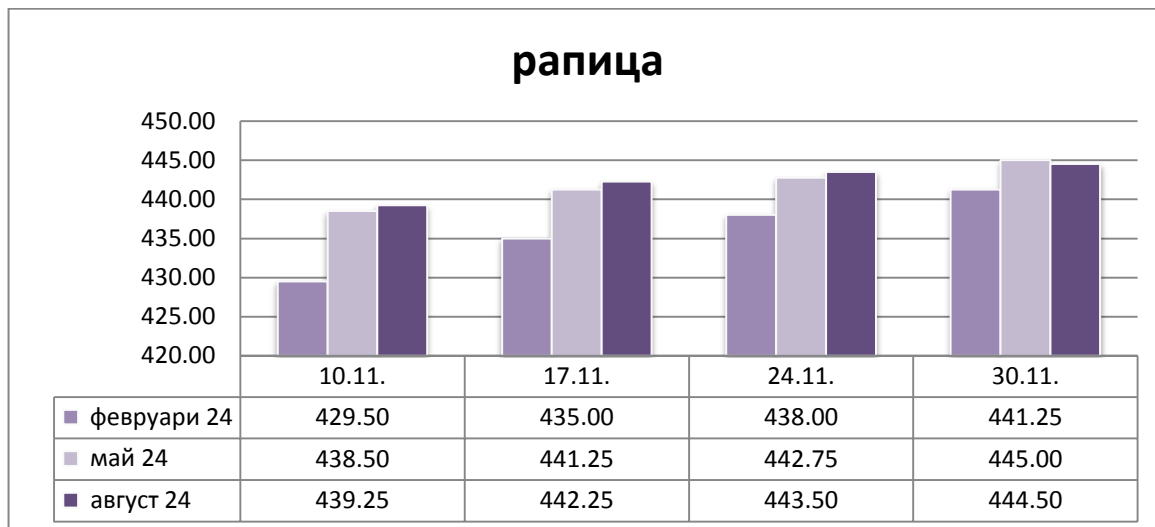
Царевица EURONEXT, ПАРИЖ €/t, ноември 2023

Източник: www.Agritel

Средната фючърсна цена за месец февруари 2024 г. за рапицата е 435,94 €/тон, за месец май 2024 г. – 441,88 €/тон, респективно през месец август 2024 г. – 442,38 €/тон.

Рапица EURONEXT, ПАРИЖ €/t, ноември 2023

Източник: www.Agritel

Международни търгове

През месец ноември 2023 г. бяха проведени следните по-важни търгове:

ИЗБРАНИ СТРАНИ С ПО-ГОЛЕМИ ТЪРГОВЕ	КУЛТУРА	КОЛИЧЕСТВО /ТОН/	ЦЕНА ДОЛАР/ТОН C&F	ПРОИЗХОД	СРОК НА ДОСТАВКА
Тунис	твърда пшеница	25 000	425,75	Произволен произход	01.12.- 31.12.2023г.
Йордания	твърда пшеница	60 000	273,50	Произволен произход	01.12.23г.- 20.01.2024г.
Алжир	мека пшеница	550 000	266,00	Произволен произход	01.12.23г. – 31.01.2024г.
Алжир	ечемик	50 000	221,50	Произволен произход	01.12.23г. – 29.02.2024г.
Тунис	твърда пшеница	50 000	424,70	Произволен произход	01.12.2023г. 20.01.2024г.
Египет	слънчогледово масло	27 500	930,00	Произволен произход	01.01.24 – 29.02.2024.
Египет	соево масло	23 000	1 030,00	Произволен произход	01.01.24 – 29.02.2024.
Йордания	мека пшеница	60 000	276,00	Произволен произход	01.02.- 29.02.2024г.
Тунис	мека пшеница	100 000	279,50	Произволен произход	01.01.24 – 29.02.2024.
Тунис	ечемик	75 000	228,40	Произволен произход	01.01.24 – 31.01.2024
Китай	Фуражна царевица	66 000	248,00	Украйна	10.12.- 30.12.2023г.
Иран	царевица	120 000	309,00	Русия	01.12.23г.- 31.03.2024г.

Източник: Zarnoborsa, November 2023

- В Украйна министерството на земеделието обяви, че запазва прогнозите си за площите със зимна пшеница непроменени на 4,36 милиона ха за следващия сезон.
- През периода 01.07 – 29.11.2023 от Украйна са изнесени 12,921 млн. тона зърно (17,557 година по-рано), в т.ч. 3,681 млн. тона през ноември (4,354 година по-рано).
- През 2023 мощностите за преработка на маслени култури в Русия ще достигнат 30,8 млн. тона годишно (28,5 през 2022).
- През 2023/24 износът на брашно от Русия ще надвиши за първи път в историята нивото от 1 млн. тона (881,000 тона през 2022/23).
- Властите в Русия са въвели забрана за износ на твърда пшеница от страната до 31.05.2024. Квотата за износ на зърно през периода 15.02 – 30.06.2024 е 24 млн. тона.
- През ноември експортното мито на слънчогледовото масло от Русия ще бъде 5,773,1 рубли/тон (7,519,6 през октомври).
- МЗ на Русия е предложило забрана за износа на ориз от Русия през периода 01.01 – 30.06.2024.
- През 2023 вносът на соя в Китай ще достигне рекордните 105 млн. тона (91,1 през 2022).
- През 2024/25 производството на пшеница в Индия ще достигне 104,7 млн. тона, което е с 8 млн. тона по-малко от 2023/24 при среден добив 3,4 тона/хектар.
- Сирия е сключила контракт за закупуване на около 1,4 млн. тона пшеница от Русия.
- През текущия сезон царевичната реколта във Франция е 12,5 млн. тона (+13,5% спрямо предходната година). Реколтата от слънчоглед е най-високата за последните 25 години – 2,1 млн. тона (+19,4% спрямо 2022 и +36,7% над средното ниво за периода 2018 - 2022).
- През 2023/24 реколтата от соя в ЕС достига 2.7 млн. тона, което е много добър резултат. Въпреки това вносът остава висок 16 млн. тона и ще осигури 85% от потреблението на съюза.
- Според оценка на Европейската комисия от началото на сезона до 26.11.2023 износът на мека пшеница от ЕС е 11,99 млн. тона (14,68 година по-рано). Основни купувачи са били Мароко 1,83 млн. тона, Нигерия 1,23 млн. тона, Египет 972,000 тона, Алжир 967,000 тона, ЮАР 642,7000 тона.
- През 2023 зърнената реколта в Иран достига 20,6 млн. тона (+2% спрямо 2022), в т.ч. пшеница 13,5 млн. тона.